

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7093/2545

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัดปลูกคอเลกซ์ ผู้ร้อง ร้องขอให้นางอัญชลี วิชยะสิงหะหรือชื่นเชาว์ ไว หุ่นส่วนไม่จำกัด นางอัญชลี วิชยะสิงหะหรือชื่นเชาว์ ไว ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/14, ป.พ.พ. มาตรา 1070, ป.พ.พ. มาตรา 1077, ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.วิ.พ. มาตรา 271, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 8, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ซึ่งได้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายตามห้างได้ ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89 และเนื่องจากผู้คัดค้านต้องรับผิดในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. โดยไม่จำกัดจำนวน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1070, 1077 (2) ดังนั้น ผู้คัดค้านจึงไม่อาจต่อสู้คดีหรือนำสืบว่าตนมีทรัพย์สินพอที่จะชำระหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. หรือพิสูจน์ว่าตนมิใช่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว คดีนี้เดิมโจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. และผู้คัดค้านโต้แย้งโดยอ้างว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัวประเด็นที่ต้องวินิจฉัยจึงมีว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. และผู้คัดค้านมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือไม่ ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. เด็ดขาดแต่ยกฟ้องผู้คัดค้านโดยวินิจฉัยว่ามีเหตุอันสมควรที่จะไม่ให้ผู้คัดค้าน ล้มละลาย คดีถึงที่สุด ต่อมาศาลพิพากษาให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89 ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในชั้นนี้จึงมีว่า ผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดหรือไม่ ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยทั้งสองกรณีดังกล่าวจึงอาศัยเหตุต่างกัน การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องดังกล่าวจึงมิใช่ฟ้องซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา 148 ประกอบ พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาในคดีแพ่งให้ผู้คัดค้านร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว และโจทก์ยื่นฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. เป็นคดีล้มละลายภายในกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาในคดีแพ่ง ย่อมมีผลทำให้อายุความแห่งสิทธิเรียกร้องในหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/14 (2) ดังนั้น เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ผู้คัดค้านก็ต้องร่วมรับผิดในหนี้สินของห้างดังกล่าวซึ่งเป็นวิธีจัดการเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของห้างนั้นชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ของห้างตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยชอบ แม้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายตามห้างเป็นเวลาเกินกว่า 10 ปี นับแต่คดีแพ่งถึงที่สุดก็ตาม คำร้องของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวก็ไม่ขาดอายุความเพราะกรณีมิใช่หนี้สินส่วนตัวของผู้คัดค้านที่ผู้คัดค้านจะอ้างอายุความดังกล่าวได้

คำพิพากษา

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2542 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัดปลูกคอเลกซ์เด็ดขาด และต่อมาเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2543 ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 61 ตามทางสอบสวนของ

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปรากฏว่าผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดของ
ห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่น จึงขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของผู้คัดค้านเด็ดขาดและพิพากษาให้
ล้มละลายตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ปรากฏข้อเท็จจริงว่า
ผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดของห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่น คดีพอวินิจฉัย
ได้จึงให้งดการไต่สวน นัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ต่อมาวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2544 ศาลชั้นต้นมี
คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของผู้คัดค้านเด็ดขาดตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89 ผู้คัดค้าน
อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ
ผู้คัดค้าน ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นเป็น
นิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด มีผู้คัดค้านซึ่งเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดเป็น
หุ้นส่วนผู้จัดการ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นเด็ดขาดเมื่อ
วันที่ 8 เมษายน 2542 และพิพากษาให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2543 คดีมีปัญหาวินิจฉัย
ตามฎีกาของผู้คัดค้านประการแรกว่า ผู้คัดค้านมีสิทธินำสืบพยานว่าตนไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือไม่
เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89 บัญญัติว่า "เมื่อศาลได้มีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์ห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งได้จดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดแล้ว เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือ
พนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องให้บุคคลซึ่งนำสืบได้ว่า เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่
จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนนั้นล้มละลายได้ โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีขึ้นใหม่" คดีนี้ข้อเท็จจริง
เป็นอันยุติแล้วว่า ผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดของห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอค
อเลชั่น และห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นได้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายตามห้างได้เนื่องจาก
ผู้คัดค้านต้องรับผิดในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นโดยไม่จำกัดจำนวนตาม
ป.พ.พ. มาตรา 1070, 1077 (2) ดังนั้น ผู้คัดค้านจึงไม่อาจต่อสู้คดีหรือนำสืบว่าตนมีทรัพย์สิน
พอที่จะชำระหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นหรือพิสูจน์ว่าตนมิใช่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
ปัญหาวินิจฉัยในประการที่สองมีว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลาย
เป็นการฟ้องซ้ำหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้เดิมโจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ
ห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นและผู้คัดค้านเด็ดขาด โดยอ้างว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัวประเด็นที่ต้อง
วินิจฉัยจึงมีว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นและผู้คัดค้านมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือไม่ ศาลมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นเด็ดขาดแต่ยกฟ้องผู้คัดค้านโดยวินิจฉัยว่ามีเหตุอัน
สมควรที่จะไม่ให้ผู้คัดค้านล้มละลาย ต่อมาศาลพิพากษาให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่น
ล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย
พ.ศ. 2483 มาตรา 89 ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องให้บุคคลซึ่งนำสืบ
ได้ว่าเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนนั้นล้มละลายได้ โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดี
ขึ้นใหม่ ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในชั้นนี้จึงมีว่า ผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด
หรือไม่ ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยจึงอาศัยเหตุต่างกับการที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องดังกล่าว
จึงมิใช่ฟ้องซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา 148 ประกอบ พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 ปัญหา
วินิจฉัยในประการที่สามมีว่า คำร้องของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขาดอายุความหรือไม่ ผู้คัดค้าน
ฎีกาว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ผู้คัดค้านร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอคอเลชั่นชำระหนี้แก่
โจทก์เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2531 แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลาย
เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2544 เกินกว่า 10 ปี แล้ว คดีจึงขาดอายุความ เห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่ผู้คัดค้าน

ในฐานะเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดจะต้องร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอเลิศชั้นใน
หนี้สินของห้างดังกล่าว กรณีมิใช่หนี้สินส่วนตัวของผู้คัดค้าน เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้
ผู้คัดค้านร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอเลิศชั้นชำระหนี้แก่โจทก์วันที่ 22 มิถุนายน 2531 และ
โจทก์ยื่นฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอเลิศชั้นเป็นคดีล้มละลายวันที่ 20 เมษายน 2541 ซึ่งยังไม่พ้น
กำหนดเวลา 10 ปี นับแต่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาในคดีแพ่ง ย่อมมีผลทำให้อายุความแห่ง
สิทธิเรียกร้องในหนี้ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/14 (2) ดังนั้น
เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอเลิศชั้นถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดผู้คัดค้านในฐานะเป็นหุ้นส่วน
จำพวกไม่จำกัดความรับผิดก็ต้องร่วมรับผิดในหนี้สินของห้างดังกล่าวดังที่วินิจฉัยข้างต้น ซึ่งเป็นวิธี
จัดการเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของห้างนั้นชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ของห้างตามอำนาจหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยชอบ คำร้องของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวจึงไม่ขาด
อายุความ ปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านประการสุดท้ายมีว่า พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483
มาตรา 9 (2) ซึ่งใช้บังคับในเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายนั้นได้
แก้ไขจำนวนหนี้เป็นไม่น้อยกว่า 1,000,000 บาท แต่คดีนี้เป็นหนี้เพียง 150,000 บาท ส่วนที่
เพิ่มขึ้นเป็นดอกเบี้ย ผู้คัดค้านจึงไม่ควรล้มละลายนั้น เห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ร้องขอให้ผู้คัดค้านล้มละลายในฐานะเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความ
รับผิด เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัดปุกคอเลิศชั้นถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ศาลย่อมมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์ของผู้คัดค้านซึ่งเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดเด็ดขาดแล้วพิพากษาให้
ล้มละลายตามห้างนั้นได้ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 89 โดยไม่ต้องวินิจฉัยตาม
พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 ดังวินิจฉัยมาแล้วข้างต้นที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและ
คำพิพากษาให้พิทักษ์ทรัพย์ของผู้คัดค้านเด็ดขาดนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านทุก
ข้อฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

องค์คณะ

ธีระวัฒน์ ภัทรานวัช · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · สมชาย พงษธา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/7093/2545>